

### [Undervisningsministeren.]

Statsinstitution med alle de deraf følgende ubehagelige Konsekvenser.

Alt det, man nu diskuterer om Aandslivets Frihed og Socialisme og Socialisering, kan man egentlig demonstrere meget interessant ved at henvise til denne vidtgaende Socialisering af en vigtig Aandsfaktor. Hvad gjorde man nemlig her i Landet? Man skabte et Radoraad, hvor man sikrede sig en saadan Medvirken af de folkelige Faktorer og ogsaa Medvirken fra Rigsdagen, saa man undgik enhver Art af en Bureaukratisme, som kunde lægge dette Instrument direkte i Statsmagtens Hænder. Men naar man nu ved, at det er Grundlaget, saa er det ganske ejendommeligt netop fra Venstres Side at møde en Tale som denne, der i Virkeligheden forlanger af mig som Undervisningsminister, at jeg skal gribe Riset, og jeg skal straffe, jeg skal gribe ind, og jeg skal staa til Ansvar, kort sagt: den rene Statssocialisme paa dette Aandslivets Omraade. Det synes jeg, det ærede Medlem skulde have gennemtænkt et lille Stykke mere. Det var nemlig rigtigt, som vor højtærede Formand sagde til ham, at han da kunde have spurgt sine egne Partifæller, som sidder i disse Raad og Udvalg, og som har med Tingene at gøre. Men der var ligesom denne Tendens til at skulle gaa til Tops. Det var en Embedsafgørelse, og det skulde behandles som saadan; det skulde være en Slags Statssocialisme.

Der var et Punkt i det, som det ærede Medlem sagde, som ogsaa fortjener en vis Betragtning; det Punkt, hvori han krævede Offentlighed vedrørende Afgørelserne, der blev truffet, for det havde jo et vist demokratisk Tilsnit; det var, ligesom man kunde sige: det er god Demokratisme, disse Forhandlinger bør egentlig, lige som Forhandlingerne i denne Sal, være offentlige. Men der synes jeg, at det ærede Medlem overser en Ting. Det gælder i Demokratiene, at alle Tankeudvekslinger og Meningsudvekslinger bør være offentlige, men de Forhandlinger, som sigter til at bøje Meningerne sammen, til at naa et Resultat, er ganske naturligt lukkede, for ellers naar man ikke noget som helst. Hvis vi tager f. Eks. Rigsdagen her, da er det et gennemført Princip, at den egentlige Meningsudveksling; som foregaar i denne Sal, er offentlig, men vi ved da ogsaa alle, at naar vi træder sammen for at beslutte en Ting, naar vi skal bøje Meningerne mod hinanden for at naa et Resultat, saa gaar vi enten i vore Partigrupper, hvor der er lukket Forhandling, eller vi gaar til de Udvalgs-møder, hvor vi ogsaa i denne Rigsdag har gennemført, at Forhandlingerne er fortrolige;

det betragtes som stridende mod god Tone, at man gaar hen til Pressen bagefter og refererer, hvad der er sagt i et Udvalgs-møde, og med god Grund. Derfor synes jeg, det ærede Medlem Hr. Harald Nielsen har overset noget meget væsentligt, naar han nu rejser dette Krav; for den Ordning, vi har i den danske Radio, ved at man samler saa mange forskellige Opfattelser sammen, medfører nødvendigvis, at naar man skal naa Resultater, saa naas de ad den Vej, at man har Tillid til hinanden, ved de Indrømmelser, man giver hinanden, ved at spytte ud, sige rent ud, hvad man mener, diskutere, blive modsagt, maaske blive overbevist, og saa træffe en Beslutning, som man staa ved. Det er paa den Maade, man i demokratiske Lande bøjer Meningerne mod hinanden og kommer til Resultater.

Jeg skal derefter vende mig til noget mere alment, nemlig en Bemærkning af det ærede Medlem Hr. Hauberg, som jeg finder meget interessant, som rører ved et meget stort Problem, nemlig Ungdommens Adgang til højere Undervisning eller, hvad man kalder, som det ærede Medlem sagde, Demokratiseringen af Ungdommens Studieforhold. Derom vil jeg meget gerne henvise det ærede Medlem til at læse de Betragtninger, der er fremsat i Universitetskommissionens Betænkning vedrørende Studiehjælp. Der findes der paa Side 27 og fremefter, blot paa 2 Sider, nogle overordentlig vigtige Betragtninger, som det er vigtigt at gennemarbejde og tænke igennem, fordi dette Spørgsmaal ofte rejses paa en Maade, som i Virkeligheden ikke helt svarer til, hvad de reelle Forhold tilsiger, naar man skal til at løse det.

Jeg vil gerne begynde med at sige, at principielt kan jeg ganske tilslutte mig Tendensen i de Ord, det ærede Medlem udtalte; jeg ønsker ogsaa, at der fra Ungdomskommissionen snart maa fremkomme et Bidrag, som kan gøre det muligt at tage hele dette store Spørgsmaal op om Udvildelse af Adgangen for mindrebemidlede til at naa den højeste Uddannelse her i Landet. Men jeg vil gøre den reserverende Bemærkning, at efter min Mening kan det, jeg vil udtrykke ved Ordene: *den størst mulige Eksamen for det størst mulige Antal*, aldrig blive et Maal i noget Demokrati. Vi maa gøre os klart, at det er intet Ideal, og derfor maa alle vore Bestræbelser være rettet imod, at man ikke gør nogen Uret, som virkelig har Evner og Anlæg for at gennemføre den højere Uddannelse, men vi kan ikke bogstavelig talt se det som vort Maal at faa saa mange som muligt til at